Nederlandse Orde van Advocaten
T.a.v. drs. L. Korsten
Postbus 30851
2500 GW Den Haag
FALK-courier

Inzake:
Betreft: concept-wetsontwerp beslag t.b.v. slachtoffers
Utrecht, 30 september 2011.

Geachte heer Korsten,

Dank voor uw mail van 19-09 jl. met bijlagen en verwijzingen. Wij stellen het op prijs dat u ervoor heeft gezorgd dat o.a. de visie van LANZS door de orde wordt gevraagd en meegenomen wordt richting ministerie. Bijgaand de aandachtpunten welke wij graag meegenomen en meegewogen willen zien in het wetsontwerp.

Algemeen

Het is zonder meer een goede zaak dat de aandacht voor het slachtoffer zich mede vertaald in het voorgestelde middel van conservatoir en pre-conservatoire beslag.
Voorop gesteld dient te worden dat het van belang is dat er (nogmaals) aangegeven wordt naar het ministerie toe dat er gespecialiseerde en ervaren advocaten zijn (LANZS-advocaten of JOS-advocaten) m.b.t. de rechtsbijstand aan de slachtoffers waar het om gaat in het wetsontwerp en dat de te verlenen rechtsbijstand zonder kosten voor het slachtoffer is.

Enerzijds is het een goede zaak dat de staat de (financiële) belangen van het slachtoffer wil beschermen door de voorgestelde wijzen van beslagleggen; anderzijds dient er ook aandacht te zijn voor het feit dat het een speciale groep slachtoffers is. Zedenzaken verschillen per geval en per persoon van het slachtoffer. De wens tot genoegdoening alsmede de wijze van genoegdoening verschilt per slachtoffer. De een wil financiële genoegdoening, de ander wil vooral erkenning en bescherming tegen verder leed. Zowel voor zichzelf als voor andere potentiele slachtoffers.

De ervaring leert dat een slachtoffer van een zeden- en geweldsmisdrijf na het doen van aangifte gevoelsmatig in een enorme rollercoaster van gevoelens terecht komt. De strafzaak die aanhangig wordt gemaakt plus de conservatoire maatregelen die getroffen kunnen worden, in overleg met het slachtoffer, maken alles nog gecompliceerder en zwaarder en zal een wissel trekken op het slachtoffer dat door de (juridische) bomen het bos niet meer zal zien.

Het slachtoffer kent de mogelijkheden niet die er zijn om de gewenste doelen te bereiken en weet niet hoe deze te benutten, Daarom is deskundige juridische ondersteuning door een LANZS-advocaat van belang, om het slachtoffer te adviseren en om juridische bijstand te verlenen in de procesgang; te beginnen met het horen van het slachtoffer m.b.t. het te leggen beslag. Bij een pre-conservatoir beslag waarbij er al door de opsporingsambtenaar maatregelen getroffen kunnen worden wordt slachtoffer kort nadien gehoord.
Deze gespecialiseerde rechtsbijstand is ook van belang i.v.m. een doelmatige en zorgvuldige rechtspraak. De deskundige advocaat is immers mede door zijn ambt een gelijkwaardig gesprekpartner van het openbaar ministerie, rechter-commissaris en rechtbank.

<u>Wetontwerp:</u>

<u>Randvoorwaarden.</u>

Bij de randvoorwaarden (pagina 6 w.o.) staat genoemd dat een slachtoffer bijgestaan "kan" worden door "gekwalificeerde medewerkers van SHN". Het slachtoffer krijgt namelijk z.s.m. mogelijk een formulier waarop de schade moet worden aangegeven en de vraag voorgelegd of het slachtoffer wil dat de staat eventueel conservatoir beslag legt bij de verdachte namens het slachtoffer.

Hier mist de vermelding van de kosteloze gespecialiseerde (LANZS-)advocaat die; ook al wordt deze ook uit de algemene middelen betaald, beduidend minder kost, dan de andere geïnstitutionaliseerde ketenpartners. Overigens zou "kan" door "moet" worden vervangen. Deskundig juridisch advies en begeleiding op dat moment zijn onontbeerlijk gezien de belangen en de gevolgen waar het om gaat. Zie hierboven.
De kosten verhalen die uit de algemene middelen moeten worden betaald is immers een belangrijke invalshoek voor het indienen van het wetsontwerp. Een besparing van kosten lijkt ons dan ook een belangrijk aspect.

Onze ervaring is dat de meerderheid v.d. slachtoffers van ernstige misdrijven meestal niet zo snel kunnen besluiten of willen besluiten of zij schadevergoeding willen van de verdachte. Een dergelijk formulier zo rap naar het slachtoffer sturen legt een enorme druk en stress op het slachtoffer. We kennen dit bv. ook door de standaardbrieven die het parket kort na ontvangst van de zaak via de politie op het parket verzendt waarin (dikgedrukt) staat dat men binnen 10 dagen de vordering tot schadevergoeding met bewijsstukken toegestuurd wil hebben. Dat terwijl de zitting meestal nog maanden of zelfs een jaar op zich laat wachten.

Van belang is dat het voor de verdachte absoluut duidelijk moet zijn dat het beslag wordt gelegd door de staat t.b.v. de kosten/schade van het slachtoffer maar ook t.b.v. het verhalen van de overheidskosten door de staat. Anders loopt het slachtoffer het risico dat er direct of indirect agressie zal worden gericht op het slachtoffer vanwege de gewraakte maatregel.

Verder dient de advocaat van het slachtoffer voor optimale bijstand meteen een afschrift te krijgen van het bevel inverzekeringstelling van de verdachte, de vordering die de officier van justitie indient bij de rechter-commissaris alsmede de daaropvolgende beslissing van de rechter-commissaris.
Het slachtoffer is immers partij en belanghebbende bij de gehele gang van zaken rond het te leggen beslag. Dat dient ook juridisch vertaald te worden. Door snelle beschikbaarheid van de stukken (en daarmee van het verweten strafbare feit waar het om gaat) kan ook een reële hoogte van een te leggen beslag beoordeeld worden. Het openbaar ministerie moet dit faciliteren op dezelfde wijze als bij de advocaat van de verdachte. Equality of arms.

Openbaar ministerie

De vraag is tenslotte wat er gebeurt als er een deel van de vordering van de benadeelde partij wordt toegewezen zonder opgelegde maatregel en het openbaar ministerie daar dan beroep tegen instelt. Kan de benadeelde partij dan ook voor het niet toegewezen deel, binnen de grenzen van de eerdere vordering in hoger beroep voegen? Of ziet het beroep alleen op het niet opgelegd zijn van de maatregel.
Een ander vraagpunt is wat het openbaar ministerie zal doen indien in hoger beroep, een in eerste aanleg toegewezen beslag en opgelegde schadevergoedingsmaatregel,
door het Hof wordt afgewezen. Het beslag vervalt dan nl. van rechtswege.

Verplichte bijdrage.:

"Het kabinet wil dienstverlening aan slachtoffers als algemene justitietaak verder verbeteren. De maatregelen die daartoe worden getroffen, op het gebied van het Schadefonds geweldsmisdrijven, de voorschotregeling en de versterking van de positie van het slachtoffer in het straf(proces)recht brengen kosten met zich mee voor de daarbij onderscheidenlijk betrokkenen organisatie in de slachtofferhulpketen die uit de algemene middelen en dus door de samenleving gedragen".

Zoals eerder vermeld zijn, los van de juridische deskundigheid, de kosten van de LANZS-advocaat lager dan van geïnstitutionaliseerde ketenpartners op het gebied van hulpverlening aan het slachtoffer. Het is los van het kostenaspect ook de vraag of SHN in staat is haar dienstverlening (op het punt van beschikbare deskundige menskracht) uit te breiden richting de werkzaamheden die het ministerie voorstelt.

Graag ontvangen zowel ondergetekende als mr. R. Korver een afschrift van uw brief aan het ministerie waarin onze aandachtpunten meegenomen worden.
Bij voorbaat dank,

met vriendelijke groet,
namens LANZS

M.A.J. Kubatsch c.c per e-mail